PRIM'AWLA TAL-QORTI ĊIVILI

IMĦALLEF

ONOR. AUDREY DEMICOLI LL.D.

Rikors Ġuramentat Nru **508/2024**

CITADEL INSURANCE PLC (C-21550)
KIF SURROGATA FID-DRITTIJIET TAL-ASSIGURAT TAGĦHA
MARTIN MEACHEN,
KIF UKOLL L-ISTESS
MARTIN MEACHEN (KI 0439357M)

VS

YACHT LIFT MALTA OPERATIONS LIMITED (C-92887)

Seduta ta' nhar il-Ġimgħa, sebgħa (7) ta' Marzu 2025

Il-Qorti:

1. Din hija sentenza finali dwar talba għal-likwidazzjoni u ħlas ta' danni sofferti per kawża t'inċident illi seħħ nhar it-tnejn (2) t'Awwissu 2022.

Preliminari

2. Permezz ta' rikors ġuramentat preżentat nhar it-tmienja (8) ta' Mejju 2024, ir-rikorrenti ppremettew:

   a. *Illi fit-2 ta' Awwissu 2022, f'ċirca l-hdax (11) ta' filgħodu, fil-floating dry dock operat mis-soċjetà intimata Yacht Lift Malta Operations Limited magħruf bhala Yacht Lift Malta, sitwat fil-Marina di Valletta, Pieta', is-sailing yacht ""MISCHIEF 2" tal-marka "Elan", mudell 410, mibni fit-2008 u b'tul ta' 12.28 metri, propjetà' tar-rikorrent Martin Meachen, ġarrab ħsarat konsiderevoli waqt illi kien qiegħed jiġi merfugħ ghal fuq l-imsemmi floating dry dock mill-istess soċjetà intimata, u dana skont kif ġie aċċertat fid-Damage Survey Report maħruġ in segwitu ta' survey illi kien sar dakinhar stess tal-incident mill-inġinier Elio Desira, liema rapport kien ġie redatt mis-soċjetà Oceanus Marine Ltd fis-7 ta' Awissu 2022, hawn anness u mmarkat bhala "**Dokument A"**;*

   b. *Illi l-fuq imsemmi inċident avvera ruħu unikament minħabba l-ħtija, negliġenza u non osservanza tar-regolamenti da parti tas-socjeta' intimata bhala operaturi tal-floating dry dock in kwistjoni, u dana skond kif jiġi ppruvat aħjar waqt it-trattazzjoni tal-kawża;*

   c. *Illi l-ħsarat illi ġarrab il-fuq imsemmi sailing Yacht ''MISCHIEF 2" propjetà tar-rikorrenti Martin Meachen, in konsegwenza tal-fuq imsemmi inċident, finalment ġew li jammontaw ghal sebgħa u għoxrin elf u dsatax il-ewro u tmienja u tmenin ċenteżmu (€27,019.88) — u dana skond il-fattura numru 23307 datata 27 ta' Settembru 2022 maħruġa lill-imsemmi rikorrenti Martin Meachen mill-Manoel Island Yacht Yard, hawn anness u mmarkat bhala "**Dokument B",** u dana in segwitu għat-tiswija illi kienet meħtieġa.*

   d. *Illi dana l-ammont fil-fatt tħallas lill-Manoel Island Yacht Yard mill-istess rikorrent Martin Meachen fis-27 ta' Settembru 2022, u dan skond ma jirriżulta mir-riċevuta hawn annessa u mmarkata bhala "**Dokument C".***

e. *Illi fil-waqt tal-inċident in kwistjoni, ir-rikorrent Martin Meachen kien debitament assigurat mis-soċjetà' assiguratrici rikorrenti Citadel Insurance Plc, u dana skond ma Jirriżulta mill-Polza u Skeda tal-assigurazzjoni Numru MARH/102/19/103122 hawn anness u mmarkat bhala "**Dokument D**", liema polza tal-assikurazzjoni kienet tkopri l-perjodu rilevanti la' bejn 1-14 ta' Ġunju 2022 u t-13 ta' Ġunju 2023;*

f. *Illi s-soċjetà rikorrenti Citadel Insurance Plc kienet debitament ħallset bis-surroga lir-rikorrent Martin Meachen, bhala l-assigurat tagħha, l-ammont ta' sitta u għoxrin elf mitejn wieħed u sebgħin ewro u tmienja u sebgħin ċenteżmu (€26,271.78) u dana in konnessjoni mal-fuq imsemmija danni subiti mill-istess assigurat tagħha fl-imsemmi sailing yacht tiegħu "MISCHIEF 2' bhala konsegwenza tal-fuq imsemmi inċident, u dan skond ma jirriżulta mid-Discharge and Subrogation Form hawn anness u mmarkata bhala "**Dokument E";***

g. *Illi s-soċjetà rikorrenti Citadel Insurance Plc, kienet ħallset ukoll l-spejjez tal-fuq msemmi survey magħmul mill-fuq imsemmija soċjetà Oceanus Marine Ltd. kif ukoll tar-report maħruġ mill-istess soċjetà in segwitu ghall-imsemmi survey, fl-ammont ta mija disa' u sebgħin ewro u ħamsa u disgħin ċenteżmi (€179.95), u dana skond ma jirriżulta mill-fattura datata s-7 ta' Awissu 2022 hawn annessa u mmarkata bhala "**Dokument F**";*

h. *Illi minn naħa tiegħu. ir-rikorrent Martin Meachen sofra danni fl-ammont ta' ħames mitt ewro (€500) u dana in linea tal-"excess" minnu soffert skond il-kundizzjonijiet tal-polza tal-assigurazzjoni relattiva;*

i. *Illi minkejja li s-socjeta' intimata kienet ġiet interpellata diversi drabi, anke uffiċjalment sabiex twettaq il-ħlas tal-fuq imsemmjja danni sofferti, u minkejja kull assigurazzjoni illi kienet inghatat da parti tal-uffiċjal tagħha Daniel Gatt permezz ta' diversi e-mails illi kienu gew skambjati, dina baqgħet inadempienti (**Dokumenti "G1" — "G4");***

Illi għalhekk kellha ssir din il-kawża.

3. Għaldaqstant ir-rikorrenti talbu lil din il-Qorti sabiex:

   i. *Tiddikjara illi s-socjeta' intimata hija unikament responsabbli ghall-inċident illi avvera ruħu fit-2 ta' Awissu 2022 waqt illi s-sailing yacht "MISCHIEF 2" propjetà tar-rikorrent Martin Meachen kien qiegħed jiġi merfuh mill-istess soċjetà intimata ghal fuq il-floating dry dock minnha stess operat magħruf bhala Yacht Lift Malta, sitwat fil-Marina di Valletta, Pieta' riżultati f danni sostanzjali ikkawżati fi-imsemmi sailing yacht;*

   ii. *Tillikwida d-danni sofferti lir-rikorrenti in konnessjoni tal-fuq imsemmi inċident fl-ammont totali ta' sitta u għoxrin elf disa' mija wieħed u ħamsin Ewro, tlieta u sebgħin ċenteżmu (€26,951.73),*

   iii. *Tikkundanna lis-soċjetà intimata sabiex tħallas il-fuq imsemmija somma lir-rikorrenti, kwantu ghal:*

      a. *sitta u għoxrin elf erba' mija wieħed u ħamsin Ewro u tlieta u sebgħin ċenteżmi (€26,451.73) lis-soċjetà rikorrenti Citadel Insurance PLC rapprezentanti:*

         1. *Sitta u għoxrin elf mitejn wieħed u sebgħin ewro u tmienja u sebgħin ċenteżmu (€26,271.78) bhala l-ammont minnha stess imħallas bis-surroga lill-assigurat tagħha r-rikorrenti Martin Meachen: u*

         2. *Mija disa' u sebgħin ewro u ħamsa u disgħin ċenteżmi (€179.95) spejjez tas-survey report maħruġ mis-soċjetà Oceanus Marine Ltd.; u*

b. *Ħames mitt ewro (€500) lir-rikorrenti Martin Meachen rappreżentanti l-''excess'' minnu soffert skond l-polza tal-assigurazzjoni tiegħu mas-soċjetà' rikorrenti Citadel Insurance Plc.*

Bl-imgħaxijiet legali mis-6 ta' Diċembru 2023 bħala d-data tal-interpellazzjoni uffiċjali, sal-ħlas effettiv.

*Bl-ispejjeż kompriżi dawk tal-ittra interpellatorja tas-16 ta' Ottubru 2022 (**Dokument "H")**, kif ukoll dawk tal-ittra uffiċjali tas-6 ta' Diċembru 2023 (**Dokument "I"**), kontra s-soċjeta' intimate li r-rappreżentanti legali tagħha huma minn issa stess inġunti għas-subizzjoni.*

4. Is-soċjeta' konvenuta ġiet debitament notifikata bil-proċedura ta' pubblikazzjoni u affissjoni nhar it-tnejn (2) ta' Settembru 2024, iżda naqset milli tippreżenta risposta fit-terminu lilha konċess, b'dana għalhekk illi din il-Qorti ddikjarat illi s-soċjeta' konvenuta kienet tinsab fi stat ta' kontumaċja waqt is-seduta tat-tmienja (8) t'Ottubru 2024.

Il-Qorti

5. Reġgħet rat ir-rikors ġuramentat tar-rikorrenti datat tmienja (8) ta' Mejju 2024, u d-dokumenti annessi miegħu;

6. Rat illi s-soċjeta' konvenuta, debitament notifikata, ġiet dikjarata fi stat ta' kontumaċja waqt is-seduta tat-tmienja (8) t'Ottubru 2024;

7. Semgħet ix-xhieda bil-ġurament ta' **Dr Jonathan Gatt** prodott mis-soċjeta' rikorrenti waqt is-seduta tat-tnax (12) ta' Novembru 2024[1];

8. Rat illi s-soċjeta' konvenuta ma ppreżentatx nota ta' sottomissjonijiet entro t-terminu lilha konċess mill-Qorti;

[1] It-traskrizzjoni tax-xhieda tinsab a fol 60 *et seq* tal-proċess

9. Rat illi l-kawża tħalliet għas-seduta tal-lum għas-sentenza;

10. Tagħmel is-segwenti konsiderazzjonijiet:

Konsiderazzjonijiet Legali

A. <u>Stat ta' Kontumaċja</u>

11. L-Artikolu 187 tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta jistabbilixxi illi:

> *(1) In-notifika ssir bil-kunsinna ta' kopja tal-iskrittura lill-persuna li lilha l-iskrittura għandha tkun innotifikata, kull fejn dik il-persuna tista' tinstab. In-notifika tista' wkoll issir billi dik il-kopja titħalla fil-lok fejn toqgħod jew taħdem jew fil-post tax-xogħol jew fl-indirizz postali ta' dik il-persuna f'idejn membru tal-familja jew tad-dar jew f'idejn wieħed fis-servizz ta' dik il-persuna jew f'idejn il-prokuratur tagħha jew persuna awtorizzata minnha biex tirċievi l-posta tagħha. Jekk in-notifika ma ssirx fl-ewwel tentattiv, l-uffiċjal inkarigat min-notifika għandu jagħmel żewġ tentativi oħra biex jinnotifika l-kopja tal-iskrittura mingħajr ebda awtorizazzjonijiet oħra mill-Qorti u dawn it-tentattivi għandhom isiru f'ħinijiet differenti tal-ġurnata, bl-aħħar tentattiv ta' notifika jsir wara l-ħinijiet ġudizzjarji. [...]*
>
> *[...]*
>
> *(3) Jekk mir-riferta tal-uffiċjal inkarigat minn notifika ta' skrittura jew att ġudizzjarju jinstab li l-persuna li għandha tiġi notifikata bl-iskrittura jew att, għalkemm ma tirriżultax li qegħda barra minn Malta, id-dħul fil-post tar-residenza tagħha ma jkunx jista' jsir, jew il-post tar-residenza*

tagħha ma jkunx magħruf, il-qorti tista' tordna illi n-notifika ssir billi titwaħħal kopja tal-att fil-post, fil-belt jew fid-distrett fejn soltu jitwaħħlu l-atti uffiċjali, u billi dik l-iskrittura jew att jinħarġu fil-qosor fil-Gazzetta u f'ġurnal ta' kuljum wieħed jew iktar minn wieħed skont kif il-qorti tiddeċiedi u, meta jkun possibbli, jekk il-post tar-residenza jkun magħruf, billi titwaħħal kopja tal-iskrittura mal-bieb ta' dik ir-residenza. Il-qorti tista' wkoll tieħu dawk il-miżuri oħra li jkunu jidhrulha xierqa sabiex l-iskrittura jew l-att issir taf bihom il-persuna li lilha għandhom ikunu notifikati. F'dawk il-każijiet in-notifika għandha titqies li tkun saret fit-tielet jum tax-xogħol wara l-aħħar data meta tkun ġiet pubblikata jew minn meta tkun twaħħlet il-kopja, skont liema tiġi l-aktar tard. F'każijiet meta n-notifika tkun ġiet ordnata li ssir b'urġenza, in-notifika titqies li tkun saret f'dak iż-żmien speċifiku, wara t-twaħħil jew il-pubblikazzjoni skont kif il-qorti tista' tistabbilixxi, li jissemma fl-istess pubblikazzjoni jew twaħħil.

12. Fil-każ odjern, il-Marixxall tal-Qorti għamel erba' attentati sabiex jinnotifika lis-soċjeta' konvenuta: fit-tnejn u għoxrin (22) ta' Mejju 2024, fl-erbgħa (4) ta' Ġunju 2024, fl-erbatax (14) ta' Ġunju 2024, u fit-tlieta (3) ta' Lulju 2024 wara l-ħin legali. Kien għalhekk illi r-rikorrenti ressqu talba lil din il-Qorti waqt is-seduta tal-għoxrin (20) ta' Ġunju 2024 sabiex is-soċjeta' intimata tiġi notifikata bil-mezzi tal-pubblikazzjoni u affissjoni ai termini tal-Artikolu 187(3) tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta;

13. Dwar il-proċedura kontemplata mill-Artikolu 187(3) tal-Kap 12, ġie ritenut mill-Qorti tal-Appell (Superjuri) fis-sentenza mogħtija fl-ismijiet ***Three Barrels Limited vs Joan Schembri noe***[2], kif ċitata b'approvazzjoni wkoll

[2] Ċit Nru 553/99, Qorti tal-Appell (Superjuri), 13 ta' Lulju 2001

mill-Qorti tal-Appell (Superjuri) fis-sentenza mogħtija fl-ismijiet ***Frances Bergedahl noe vs Francis Formosa***[3]:

> *Dan l-artikolu* [cioe l-Artikolu 187(3)] *jimponi tassattivament minimu ta' tlett elementi biex jiġi assigurat in-notifika ta' att bil-proċedura hekk imsejħa "tal-pubblikazzjoni" jew "ta' l-affissjoni".*
>
> *(a) Il-Qorti tista' tordna li notifika ssir billi titwaħħal kopja ta' l-att fil-post fil-belt jew fid-distrett fejn soltu jitwaħħlu l-atti uffiċjali;*
>
> *(b) Illi dik l-iskrittura jew att jinħarġu fil-qosor fil-Gazzetta;*
>
> *(c) Illi l-iskrittura jew att jinħarġu f'ġurnal ta' kuljum, wieħed jew aktar minn wieħed, skond kif il-Qorti tiddeċiedi.*
>
> *Dawn it-tlett modalitajiet kif l-iskrittura jew l-att kellhom jinġiebu a konjizzjoni tal-persuna notifikanda kellhom jiġu attwati t-tlieta flimkien, u f'dan ir-rigward il-konġuntiv "u" għandu jingħata l-piż sħiħ tiegħu. Ma' dawn it-tlett rekwiżiti għan-notifika valida permezz ta' din il-proċedura kellu jiżdied rekwiżit ieħor, ukoll meħtieġ ad validitatem, "meta jkun possibbli jekk il-post ta' residenza jkun magħruf", illi titwaħħal kopja ta' l-iskrittura jew att mal-bieb ta' dik ir-residenza. Jekk ma jiġix provat illi jkun sar dak li l-liġi tesiġi bħala minimu għal notifika valida fit-termini tas-subinċiż 3 ta' l-artikolu 187, tali notifika kellha titqies li kienet irritwali u bla effett fil-liġi.*

14. Il-Qorti rat illi:

---

[3] App Ċiv Nru 128/2007/1, Qorti tal-Appell (Superjuri), 30 ta' Settembru 2011

a. Kopja tal-att twaħħlet l-Għassa tal-Pulizija, Gżira u l-Kunsill Lokali, Ta' Xbiex, nhar il-ħamsa u għoxrin (25) ta' Lulju 2024 (vide timbri fuq il-*folder* a fol 54 tal-proċess);

b. Saret il-pubblikazzjoni fil-Gazzetta tal-Gvern tas-sittax (16) t'Awwissu 2024 (a fol 55 tal-proċess);

c. Saret il-pubblikazzjoni f'ġurnal lokali bil-Malti u ieħor bl-Ingliż nhar it-tmienja u għoxrin (28) t'Awwissu 2024, kif ordnat minn din il-Qorti (vide **Doc X u Doc Y** a fol 57 tal-proċess);

15. Jirriżulta għalhekk illi għandu jitqies illi s-soċjeta' konvenuta ġiet notifikata bl-atti nhar it-tnejn (2) ta' Settembru 2024, cioe tlett ijiem ta' xogħol wara l-aħħar pubblikazzjoni. Madanakollu, is-soċjeta' konvenuta naqset milli tintavola risposta għar-rikors ġuramentat;

16. Referenza ssir għas-sub-inċiżi tal-**Artikolu 158 tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta** illi huma relevanti għall-każ odjern, u cioe:

> *158. (1) Il-konvenut għandu jippreżenta r-risposta ġuramentata tiegħu fi żmien għoxrin jum mid-data tan-notifika, kemm-il darba ma jkunx se jammetti t-talba.*
>
> *[...]*
>
> *(10) Jekk il-konvenut jonqos li jippreżenta r-risposta ġuramentata msemmija f'dan l-artikolu, il-qorti tiddeċiedi l-kawża bħallikieku l-konvenut baqa' kontumaċi kemm-il darba ma jippruvax għas-sodisfazzjon tal-qorti raġuni tajba li għaliha naqas li jippreżenta r-risposta ġuramentata fiż-żmien li jmiss. Il-qorti għandha, madanakollu, qabel ma tagħti s-sentenza, tagħti lill-konvenut żmien qasir li ma jistax jiġġedded biex fih jagħmel sottomissjonijiet bil-miktub biex*

jiddefendi ruħu kontra t-talba tal-attur. Dawk is-sottomissjonijiet għandhom jiġu notifikati lill-attur li jkollu żmien qasir biex jirrispondi.

17. Fil-każ in eżami, jirriżulta mill-atti illi ma ġiet preżentata l-ebda risposta, u kien għalhekk illi din il-Qorti ddikjarat lis-soċjeta' konvenuta fi stat ta' kontumaċja waqt is-seduta tat-tmienja (8) t'Ottubru 2024;

18. Ai termini tas-sub-inċiż 10 tal-Artikolu 158 suċitat, iżda, is-soċjeta' konvenuta kellha l-possibilta' illi tipprova għas-sodisfazzjon tal-Qorti raġuni tajba illi għaliha naqset milli tippreżenta risposta fi żmien għoxrin jum min-notifika tagħha bir-rikors ġuramentat. Dak illi jikkwalifika bħala ġustifikazzjoni tal-kontumaċja mhuwiex dettat mil-liġi, iżda kienu diversi l-istanzi fejn il-Qrati Maltin iddealineaw kif għandu jiġi interpretat il-kliem *"raġuni tajba"*. Referenza ssir għas-sentenza mogħtija fl-ismijiet ***Noel Calleja et vs Middle Sea Valletta Life Assurance***[4], fejn, b'referenza għas-sentenza fl-ismijiet ***Vittoria Cassar vs Carmelo Vassallo***[5], il-Qorti tal-Appell elenkat il-prinċipji illi huma ġeneralment ikkunsidrati bħala punt ta' tluq għal dak li jikkonċerna l-istat ta' kontumaċja:

(1) Il-kontumaċja ma tistax tiġi ritenuta ġustifikata jekk kienet volontarja;

(2) Lanqas tista' tiġi ġustifikata jekk kienet almenu kolpuża;

(3) Biex ikun hemm lok għall-ġustifikazzjoni hemm bżonn li tiġi pruvata kawża ġusta;

(4) Din il-kawża ġusta għandha tkun tikkonsisti f'impediment leġittimu;

(5) L-impediment, biex ikun leġittimu, għandu jkun indipendenti mill-volonta' tal-kontumaċi;

[4] Appell Ċivili Nru 126/2003/1, Qorti tal-Appell (Superjuri), 28 ta' Jannar 2005
[5] Qorti tal-Appell (Inferjuri), Onor Imħ William Harding, 29 ta' Mejju 1937 (Vol XXIX.i.1581)

(6) *L-iżball m'hux impediment leġittimu jekk ma jkunx żball invinċibbli, għaliex jekk ikun vinċibbli, allura jiġi ekwiparat għall-kulpa;*

(7) *Dan l-impediment leġittimu jista' jkun, kif intqal, "una necessita' impellente di chiamata ad altri doveri imprescindibili";*

(8) *L-impossibbilta' li wieħed jidher għas-subizzjoni jew almenu d-diffikulta' gravi, biex tista' tikkonstitwixxi impediment leġittimu għandha tkun fiżika, u eċċezzjonalment biss tista' tkun morali.*

19. Dwar dik illi tikkostitwixxi *"kawża ġusta"*, ingħad imbagħad fis-sentenza ***Calleja et vs Middle Sea Valletta Life Assurance*** suċitata illi:

Dan magħdud, pero', xorta waħda jibqa' mhux għal kollox ben definit x'tikkostitwixxi "kawża ġusta" meta mill-prinċipju wieħed jgħaddi għall-eżami tal-fatti. Fil-fatt ġara li ftit ftit bdiet tidħol il-prassi – għalkemm mhux b'mod uniformi – li darba li konvenut in kontumaċja <u>jidher</u> personalment fl-ewwel appuntament tal-kawża, allura dan beda jitqies bħala turija li ma kienx hemm dak id-dispett jew kontumaċja li trid tirriżulta biex il-kontumaċja ma tiġix iġġustifikata. <u>Din il-Qorti trid tagħmilha ċara li ġustifikazzjoni merament bażata fuq il-preżenza tal-parti mħarrka fl-ewwel appuntament tal-kawża m'huwiex biżżejjed bħala turija li ma hemmx dispett jew kontumaċja lejn l-awtorita' ġudizzjarja</u>. Dik il-preżenza ta' l-imħarrek – fatt fih innifsu pożittiv – hija invece meħtieġa bħala <u>parti</u> mill-indaġni li tkun trid issir mill-Qorti biex tistabbilixxi jekk kienx hemm tassew "kawża ġusta" jew le. Dan hu hekk għar-raġuni li l-ġustifikazzjoni ta' kontumaċja għandha tibqa' titqies <u>bħala</u>

<u>eċċezzjoni għar-regola li l-imħarrek hu tenut li jwieġeb bil-miktub b'nota fiż-żmien stipulat</u> fil-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedurali Ċivili, u bħala tali l-eċċezzjoni m'għandha qatt tipprevali u tissupera dik li hija r-regola.

20. Fil-każ odjern, is-soċjeta' konvenuta titqies illi kienet ben konxji tal-fatt illi r-rikorrenti kellhom pretensjoni fil-konfront tagħha, għaliex huwa kkonsidrat illi ġiet notifikata bir-rikors ġuramentat u l-avviż tas-smigħ. Anke jekk għall-grazzja tal-argument is-soċjeta' konvenuta kellha raġuni valida illi għaliha ddeċidiet illi ma tintavolax risposta ġuramentata, din il-Qorti hija tal-fehma illi s-soċjeta' konvenuta kellha mill-inqas tara illi tkun rappreżentata waqt is-seduti sabiex titlob il-permess tal-Qorti għal estensjoni ta' żmien biex tippreżenta r-risposta ġuramentata tagħha. Saħansitra anke meta ġie lilha konċess terminu illi fih setgħet tagħmel is-sottomissjonijiet finali tagħha, is-soċjeta' konvenuta naqset milli tagħmel dan, u għażlet minflok illi tibqa' siekta. Din il-Qorti għalhekk ma tarax illi s-soċjeta' konvenuta ġabet prova illi kien hemm xi kawża ġusta ai termini tal-prinċipji legali suesposti illi a bażi tagħha din il-Qorti tista' tikkunsidra l-kontumaċja bħala waħda ġustifikata;

21. Dan kollu kkunsidrat, iżda, huwa stabbilit f'ġurisprudenza nostrana illi l-kontumaċja ma tfissirx, u ma tistax tiġi ekwiparata m'ammissjoni. Referenza ssir għal dak ritenut fis-sentenza fl-ismijiet ***Blye Engineering Co Ltd vs Philip Borg Bellanti et***[6], fejn ġie senjalat illi:

Magħdud dan, huwa wkoll prinċipju ben stabbilit illi għalkemm il-konvenut jibqa' kontumaċi dan ma kellux jinftiehem bħala li hu abbanduna kull eċċezzjoni li seta' jagħti fil-kawża u ammetta d-domanda. Sta għall-ġudikant li

[6] Appell Ċivili Nru 273/2003/1, Qorti tal-Appell (Inferjuri), Onor Imħ Philip Sciberras, 22 ta' Ġunju 2005. Ara wkoll ***Attard Farm Supplies Limited vs Kollvik Recycling S.L.,*** Rik Ġur 649/2017, Qorti Ċivili (Prim'Awla), Onor Imħ Robert G Mangion, 30 ta' Marzu 2021 (in ġudikat), u ***Besteam Audio Limited vs World Entertainment Company s.r.l.***, Rik Ġur 340/2020, Qorti Ċivili (Prim'Awla), Onor Imħ Anna Felice, 4 ta' Mejju 2022 (in ġudikat)

ježamina jekk it-talba hix ġustifikata, independentement mill-kontumaċja tal-konvenut. Vide ***Kollez. Vol. XXIX P III p 35****;*

Il-fatt, għalhekk, illi s-soċjeta' konvenuta qiegħda titqies bħala fi stat ta' kontumaċja, ma jfissirx illi, b'mod awtomatiku, għandhom jintlaqgħu t-talbiet tar-rikorrenti. Din il-Qorti xorta waħda għandha r-responsabbilta' illi tindaga jekk it-talbiet tar-rikorrenti humiex ġustifikati jew le, irrispettivament mill-fatt illi s-soċjeta' konvenuta naqset milli tirrispondi tempestivament għat-talbiet kif dedotti fir-rikors ġuramentat u milli tattendi għas-seduti illi nżammu quddiem din il-Qorti.

B. *Il-Mertu tal-Kawża*

22. Mill-provi prodotti mir-rikorrenti, din il-Qorti tosserva s-segwenti:

a. Is-soċjeta' rikorrenti għaddiet lir-rikorrent Meachen is-somma ta' €26,271.78 skont id-*Discharge and Subrogation Form* annessa mar-rikors promotur bħala **Doc E** a fol 36 tal-proċess;

b. Is-soċjeta' rikorrenti ħallset is-somma ta' €179.95 għas-*survey report* relevanti għall-inċident mertu tal-kawża odjerna, anness mar-rikors promotur bħala **Doc F** a fol 37 tal-proċess;

c. Fuq ħsarat fuq il-korp tal-jott, skont il-polza tal-assigurazzjoni illi biha kien kopert ir-rikorrent Meachen, kien hemm *excess* ta' €500, u dan kif jirriżulta minn **Doc D** a fol18 tal-proċess;

d. **Dr Jonathan Gatt**, in rappreżentanza tas-soċjeta' rikorrenti, ikkonferma bil-ġurament tiegħu illi l-ammont reklamat mir-rikorrenti għadu kollu dovut;

23. Minn dawn l-osservazzjonijiet il-Qorti ma tista tasal għall-ebda konklużjoni għajr illi l-ammont kif pretiż huwa effettivament dovut, u dan b'mod

partikolari tenut kont illi **<u>l-pretensjoni tar-rikorrenti ma ġiet fl-ebda punt kontestata mis-soċjeta' konvenuta fil-mori tal-proċeduri odjerni</u>**. Dan minkejja illi ngħatat kull opportunita' minn din il-Qorti sabiex jagħmlu dan, filwaqt illi ġew esebiti wkoll numru ta' e-mails skambjati bejn is-soċjeta' rikorrenti u dik konvenuta illi fihom rappreżentant tas-soċjeta' konvenuta jirrikonoxxi illi hemm ammont dovut lir-rikorrenti in konnessjoni mal-inċident;

24. Din il-Qorti, għalhekk, hija tal-fehma illi r-rikorrenti rnexxielhom iġibu prova illi huma debituri tas-soċjeta' konvenuta fl-ammont globali ta' sitta u għoxrin elf, disa' mija u wieħed u ħamsin Ewro u tlieta u sebgħin ċenteżmu (€26,951.73), inkluż l-imgħaxijiet dovuti fuq l-istess bilanċ mis-sitta (6) ta' Diċembru 2023 sad-data tal-pagament.

Decide

25. Għal dawn il-motivi, il-Qorti taqta' u tiddeċiedi billi:

i. **<u>Tilqa' l-ewwel talba</u>**, u tiddikjara illi s-socjeta' intimata hija unikament responsabbli ghall-inċident illi avvera ruħu fit-2 ta' Awissu 2022 waqt illi s-*sailing yacht* "MISCHIEF 2" propjetà tar-rikorrent Martin Meachen kien qiegħed jiġi merfugħ mill-istess soċjetà intimata għal fuq il-floating dry dock minnha stess operat magħruf bhala Yacht Lift Malta, sitwat fil-Marina di Valletta, Pieta' riżultati f'danni sostanzjali ikkawżati fi-imsemmi *sailing yacht*;

ii. **<u>Tilqa' t-tieni talba</u>**, u tillikwida d-danni sofferti lir-rikorrenti in konnessjoni mal-fuq imsemmi inċident fl-ammont totali ta' **sitta u għoxrin elf disa' mija wieħed u ħamsin Ewro, tlieta u sebgħin ċenteżmu (€26,951.73)**;

iii. **<u>Tilqa' t-tielet talba</u>**, u tikkundanna lis-soċjetà intimata sabiex tħallas is-somma likwidata skont it-tieni talba lir-rikorrenti, kwantu ghal:

a. sitta u għoxrin elf erba' mija wieħed u ħamsin Ewro u tlieta u sebgħin ċenteżmu (€26,451.73) lis-soċjetà rikorrenti Citadel Insurance PLC rapprezentanti:

   1. Sitta u għoxrin elf mitejn wieħed u sebgħin ewro u tmienja u sebgħin ċenteżmu (€26,271.78) bhala l-ammont minnha stess imħallas bis-surroga lill-assigurat tagħha r-rikorrenti Martin Meachen: u

   2. Mija disa' u sebgħin ewro u ħamsa u disgħin ċenteżmi (€179.95) spejjeż tas-survey report maħruġ mis-soċjetà Oceanus Marine Ltd.; u

b. Ħames mitt Ewro (€500) lir-rikorrenti Martin Meachen rappreżentanti l-''excess'' minnu soffert skond l-polza tal-assigurazzjoni tiegħu mas-soċjetà rikorrenti Citadel Insurance Plc;

Bl-imgħax dekorribbli mis-6 ta' Diċembru 2023 sad-data tal-effettiv pagament.

Bl-ispejjeż kompriżi dawk tal-ittra interpellatorja tas-16 ta' Ottubru 2022, kif ukoll dawk tal-ittra uffiċjali tas-6 ta' Diċembru 2023, kontra s-soċjeta' intimata.

Moqrija.

Onor Imħallef Dr Audrey Demicoli LL.D

Christabelle Cassar
Deputat Reġistratur